

1. **MIANO** (30) *sb n*

a oraz o jasne.

sg *N* miano (2). ◇ *G* miana (10). ◇ *D* mianu (1). ◇ *A* miano (3). ◇ *I* mian(e)m (7). ◇ *pl N* miana (4). ◇ *A* miana (2). ◇ *L* mian(a)ch (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Imię własne; nomen proprium, vocamen proprium Cn (23) :*

a. *Nazwa osobowa; nomen PolAnt (20) :* y policzono miáná/ od człowieká dwudzieftu lat y wyfzey/ pogłowia ich. *BudBib Num 1/18; CzechRozm 17v.*

miano czyje [G sb i pron] (8): Dwie rzeczy Ítaly lie dzis/ iedna ijż miano náffego zbawiciela/ [...] dzijs ieft obiawiono *OpecŻyw 21v*; Potym widząc Ulissa, pytał miana jego *KochMon 26*; Nie wezmiesz miána Iehowy Bogá twego ná prożno *BudBib Ex 20/7*; te (Ía) miáná corek iego/ Máchlá/ y Noha/ Chogła/ Milká/ y Thyrcá. *BudBib Ios 17/3, Gen 36/40, 48/6, Num 1/5, 26/32.*

I sg w funkcji przydawki: »mianem« [z nazwą osobową] (1): W ty czáły był w Egipcie Fáráo Wáfres miánem *BielKron 266.*

W charakterystycznych połączeniach: miano braciej, corki (2), Jehowy, księdza, męża, zbawiciela; pytać miana [czyjogo], nie wiedzieć, nie wziąć; policzyć miana.

Zwrot: »[jakim] mianem zwać; wedle [jakiego] miana zwany« (1; 1): *GrzegRóżn E2*; Zás dzieći twoie/ [...] wedle miáná bráciey Íwey będą zwáni [*nomen fratrum suorum vocabuntur*] w dziedzictwie ich. *BudBib Gen 48/6.*

Wyrażenie: »własne miano« (1): Czemuśz włáfnem miánem nie zowie iednego Bogá Oycá Kryftułowego *GrzegRóżn E2.*

Przen: Metonimicznie: Osoba nazwana danym imieniem; tu o Bogu [w tym: czyje (5); pron poss (3), ai poss (1), G pron (1)] (6) : Tákże ielzczę Kryftus rzeczón ieft Zbáwicielem/ á iż theż nie máłz pod Niebem inffego miáná/ przez kthorebyfmy mieli być zbáwieni *GrzegRóżn D2v*; ziednoć ferce moie/ áby lię bało miáná twego. *BudBib Ps 85/11, Deut 12/5, 21*; nieście dzięki pánu/ Daycie winną chwálę iego miánu. *KochPs 149.*

Wyrażenie przyimkowe: »prze [czyje] miano« = ze względu na kogoś (1): Mieymyśz to iuż zá rádość, zá práwe imienie/ gdy ná nas tu záłość przyidzie, y trapienie/ gdy będzie klámáno/ wsfyftko złe przeciw nam/ prze KRYftowo miáno. *ArtKanc K2.*

α. *Imię w odróżnieniu od nazwiska (1) :*

Szereg: »ani miano, ani przezwisko« (1): nyewye any myana any przezwifka they tho nyewyafthi *LibMal 1548/146v.*

β. *Przydomek (1) :*

Wyrażenie: »mianem przezwany« (1): BOleśław Chrobry, tym miánem przezwany, Pierwfyz krol Polfki vkoronowany. *KlonKr Cv.*

b. *Nazwa plemienna (2) :* A chcąc [Juhrowie] aby niemieli nagabania od poftthronnego ludu przemieniwfzy sobie miano nazwali lie Czakle *MiechGlab 58.*

miano czyje (1): Miano polakow rozmaite. *MiechGlab **3.*

c. *Nazwa geograficzna (1) :*

Zwrot: »wziąć miano« (1): Od thegoż Iawan morze Ionfkie wzięło miano. Bo y Zydowie Gręki y Ioniki Iawany zową. *MiechGlab* 42.

2. *Nazwa pospolita jednostkowa lub nadana członkom jednego zespołu; appellatio, cognomen, vocabulum, vocamen Cn* (7) : *GrzegRóżn* G3, G3v; O Kárle wielkim Cefarzu/ hiŧtorykowie ŧwiadczą/ iż gdy ná on czas niemieli Niemcy czem zwać y mieŧięcy y wiatrow tedy iym on wymyŧlił nowe miáná. *BudBib* c; Bliŧcy y dálecy od ciebie/ ŧmiáć fię będą z ciebie [tj. z *Jerozolimy*]/ żeŧ nieczyŧtego miáná [tj. *nazwana cudzołóżnicą*] *BudBib* Ez 22/5.

Zwroty: »[czyim] mianem mianować się, nazywać się« = *uważać się za wyznawcę kogoś* (1 : 1): Tych zá co go [*Chrystusa*] wzywáć niechcá/ choć fię rzkomo zá wierne máią/ y iego fię miánem [tj. *chrystyjanami*] názywáią: moželz v fiębie zá niewierne poczytáć. *CzechRozm* 198; *CzechEp* 97.

»zwać mianem [czyim]« (1): A iefliż ci budownicy Wieże Bábilońskiey [tj. *twórcy różnych herezji*] nie mieli vmysłu wyniŧzczyć (tymi ŧwemi nowemi y rozmáitemi Bogámi [tj. *nazwami: Istność, Trojaki, Indefinitus itd.*]) iednego Bogá Oycá/ [...] czemuŧz o tym proŧto według piłmá nie mowią/ káżdego zowáć miánem iego/ co káždy łácwie wymowi y zrozumie. *GrzegRóżn* G3v.

Cf **MIANOWANIE, [MIANOWISKO]**

ZCh